

Nefndasvið Alþingis
Allsherjar- og menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Reykjavík, 19. desember 2023

Efni: Umsögn um frumvarp til breytinga á lögum um fjölmiðla nr. 38/2011 (EES-reglur, hljóð- og myndmiðlun). Mál nr. 32 á 154. löggjafarþingi.

Viðskiptaráð þakkar fyrir tækifærið til að koma á framfæri athugasemdum við fyrirleggjandi frumvarp. Frumvarpið er nú lagt fram í þriðja sinn og að mestu leyti óbreytt efnislega.

Með frumvarpinu er stefnt að innleiðingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 2018/1808 sem var tekin upp í EES-samninginn 9. desember 2022 með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar. Meginmarkið tilskipunarinnar er að samræma lágmarksreglur um starfsemi hljóð- og myndmiðla á EES-svæðinu og að tryggja samræmt eftirlit með þeim reglum. Undanfarann má m.a. rekja til tæknibreytinga og breyttra áhorfsvenja en ætlunin að auka vernd barna og neytenda á mynddeiliveitum og samræma kröfur sem gerðar eru til línulegrar og ólínulegrar miðlunar.

Ráðið sýnir því skilning að stjórnvöldum beri að innleiða umrædda tilskipun en hvetur til þess að það sé gert á vandaðan hátt og ekki með meira íþyngjandi hætti en tilskipunin sjálf kveður á um. Mikilvægt er að reglur EES-gerða séu ekki strangari hér á landi en á EES-svæðinu og leggi þar með óþarflega þungar byrðar á atvinnulífið með tilheyrandi kostnaði.

Með frumvarpinu stendur til að leggja auknar skyldur á íslenska fjölmiðla, einkum mynddeiliveitur. Þegar frumvarpið var lagt fram á fyrri þingum bentu fyrirtæki sem frumvarpið tekur til á að ákvæði þess væru ýmist óljós, óskilgreind, matskennd, umfangsmikil eða jafnvel óframkvæmanleg, ekki verður séð að tekið hafi verið tillit athugasemda þeirra. Viðskiptaráð hvetur löggjafann til að gæta meðalhófs og tryggja að þær skyldur sem fyrirtækjum ber að uppfylla samkvæmt frumvarpinu séu skýrar og afdráttarlausar.

Þrátt fyrir itrekaðar ábendingar um erfiða stöðu á fjölmiðlamarkaði er ekki er að sjá að frumvarpið feli í sér nokkra viðleitni til að jafna stöðu einkarekinna fjölmiðla gagnvart RÚV annars vegar og erlendum samfélagsmiðlum og streymisveitum hins vegar. Með því er aftur á móti verið að íþyngja innlendum fjölmiðlum enn frekar.

Viðskiptaráð hefur itrekað hvatt stjórnvöld til að meta áhrif frumvarpa á atvinnulífið við undirbúning þeirra líkt og tíðkast víða erlendis en ljóst er að töluverður kostnaður mun fylgja þeim skyldum sem lagðar verða á fjölmiðla, fjölmiðlaveitur og mynddeiliveitur Þá telur ráðið að betur færi á því að frumvarpið tæki í auknum mæli mið af þeirri vinnu sem fer nú fram á vegum stjórnvalda og biður niðurstöðu, annars vegar skýrslu nefndar um auglýsingastarfsemi RÚV og hins vegar niðurstöðu starfshóps um gjaldtöku á erlendar streymisveitur.

Virðingarfyllst,

María Guðjónsdóttir
Lögfræðingur Viðskiptaráðs Íslands